

Telefon-szám: 52.

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Évi díj... 8 korona.
Fél évre... 4 korona.
Negyedévre... 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Telefon-szám: 52.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalás.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 15 fillér. Többesziros hirdetésnél árkedezmény. Nyiltér sora 50 fill.

Felülíratok és egyéb nyugtázások közlési díja soronként 10 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az igazság érdekében.

Személyes kérdés csak a legnagyobb szükség esetén vezethető tollunkat olyan esetben, ha valaki személyünket megtámadná valami megbecstelenítő módon, úgy, hogy kénytelenek volnánk védelmünkre felhozni, a mit tudunk. Biztosíthatunk róla mindenkit, hogy a személyiség kérdése pro vagy kontra a legtávolabb áll tőlünk és sohasem azt kérdezzük: ki írta ezt? hanem hogy mit írt? A tárgyilagosságot, az igazság kutatását annyira életünk fő feladatának ismerjük, hogy ehhez való ragaszkodásunk miatt nem egy anyagi haszontól, társadalmi kitüntetésről estünk már. Nem tartozunk azok közé, a kik tüskön-bokron keresztültörve, az ellenkező nézetet nyilvánítókak el akarják némitani, sőt azt az elvet valljuk, hogy ellenkező nézetek szellemi harezából alakul, fejlődik az arany középut, a helyes meggyőződés minden korszakban. S erre nézve ismét Madáchra hivatkozunk:

„Zúg az élet tengerárja:
Mindenik hab egy világ.
Mit számol, ha elmerül az,
Mit felsz, ez ha följebb hág?”

Majd attól felsz, az egyént hogy
Elnyelendő a tömeg,
Majd, hogy a kiváló egyes
A milliót semmisíti meg.

Retteg az költészetért ma,
Holnap a tudás miatt
S szük rendszernek mértékbe
Zárod a hullámokat.

S bármint küzdesz, bármint fáradsz,
Nem merítasz mást, csak vizet:
A méltóságos tenger zúg,
Zajig tovább is és nevet.

Hagyd zajongni, majd az élet
Korlátozza önmagát:
Nem rész el harezában semmi:
Mindig új s mindig a régi;
Halló csak igéző dalát!”

A „Gömöri Ujság” mult száma „Személyes kérdésben” cím alatt foglalkozik bővebben avval a pár soros megjegyzésünkhöz, a melyet szintén az ő pár soros megjegyzéséhez fűztünk. Mint a „Gömör-Kishont”

munkatársa, örülök, hogy felszólamlásom magyarázatokra adott alkalmat és még jobban örülök, hogy a kölcsönös magyarázatok nyomán az igazság kiderítése némileg lehetségessé válik. Annál is inkább, mert a tisztelt cikkíró ur egész világnézeti programot adott s így mi is kénytelenek vagyunk bővebben foglalkozni vele.

A „Gömöri Ujság” tisztelt cikkírója egy kissé haragszik, hogy nem hagytuk szó nélkül „filozófiai irányu, senkit sem bántó, magasabb szempontból megírt kis elméletuttatását.” Hogy filozófiai irányu, hogy magasabb szempontból írta, azt elismerjük, de hogy senkit sem bántott volna, azt kénytelenek vagyunk tagadásba venni. Egész sereg intelligens emberrel beszélünk, a kik a vallást sértő irányzatot olvastak ki a szellemes megjegyzésekből. S én magam, mint vallásos ember, a következőket találok sértőnek magamra nézve: „De mivel nem akarom, mint oly sokan teszik, a világ hatalmas Logos-át emberi kis szempontocskákat szerint elismerésben részesíteni”, hát ez kérem, szép szavakkal van mondva, de magyarul annyit jelent: mások olyan elfogultak, rövidlátók vagy ostobák, hogy a mindenség nagy Urát elismerésben részesítik! Hát ezt nem jól tette, hogy beleírta a cikkíró ur, mert ez sértett minden vallásos embert, a ki imádkozni szokott.

De még inkább sértőnek találok magamra és a világmindenség nagy Logosára, a ki lelkemben él, ezt a megjegyzést: a nagy mindenség sem a mi dicsőimuszainkra, sem a mi felajdulásainkra egyáltalán nem kíváncsi. Cikkíró uram, lehet, hogy nem szándékosan tette, de evvel a megjegyzéssel és az előbbivel megsértette ezer meg ezer vallásos, imádkozó ember érzületét. Megsértette az enyémet elsősorban és ez adta a kezembe a tollat, hogy a „Gömöri Ujság” filozófikus és magas szempontból írt, szellemes megjegyzéseire némi megjegyzést tegyek. Hogy ezt tettem, azt tettem minden célzatossággal vagy animozitással nélkül, tisztán az igazság érdekében. Ha az a két megjegyzés kimarad a cikkíró ur tollából, elmaradt volna az én megjegyzésem is.

Egészen más ám az, a mit Madách idézte mond, mint a cikkíró ur megjegyzése.

Madách azt mondja: „Ne hidd, hogy az Isten a te dicsőretedre szorul, hanem neked tisztesség és dicsőség az, ha valamit az ő dicsőségére végezhetesz.”

a mennyit kellett és mégis szük szavunak sem volt mondható.

Ma az emberek nagy száma akkor nevet és tejezi ki örömet, mikor természetszerűleg nem kell és akkor sir, mikor arra semmi ok nincsen. Ez az élet palástolt és rejtett hazugsága, mihez ő nem értett.

Mily erős karakterre és lelki erőre volt tehát neki szüksége, ki az életben annyit csapáson, küzdelmen és erős szellemi munkán ment keresztül, hogy magát soha sem volt képes meghazudtolni, de még embertársait sem.

Saját tudományából és erejéből küzdött fel magát az ügyész, majd pedig a törvényszéki elnöki székbe és curiai bírói rangra. Ezért nem somtordált senki körül, nem kopogtatott senkinek az ajtaján, nem hullatott gyermeki könnyeket sem senki előtt; hanem a képesség, a szorgalom és munka nyomában fakadó érdem hozta meg mindezt részére.

Társadalmi téren is hasonló volt a mi nagy halottunk sorsa. Hosszu időn át a kishonti ág. ev. egyházkerület buzgó felügyelője volt, ki csak akkor mondott le visszavonhatatlanul e diszes bizalmi állásról, midőn a hazafiaság tiszta forrásába egy nem oda való cseppet velt vegyíteni. — Lelki ereje és meggyőződése nem volt képes még a gyanu árnyékának sem ellentánni és csak egy év előtt ezért tette le a felügyelői palástot.

Ismerte a bibliát is, e szent könyvet, de ebből merített erős vallási meggyőződését azonban nem volt képes annak alárendelni, a mi talán nem egyezett volna hazafias meggyőződésével.

Sok idő óta elnöke kaszinónknak s hogy azt nem volt képes magasabb fokra emelni, annak nem ő, de mi magunk kaszinói tagok és nem tagok vagyunk az okozói; mert idegenkedtünk a költségtől és azokat a társadalmi válszafalakokat, mely sajnos nem gyöngül, de erősödik, még ő sem volt képes ledönteni.

Még nem is oly régen volt, midőn még akkor nem gondolt utolsó hatyru dalát, éles emberi ésszel és kritikával megépített beszédjét hallgattam a kaszinóban, melyből a szárnyszegett madár bucsu énekét vontam le ki-jelentéseiből.

Halátlanok voltunk irányában mindannyian, mert a nehéz hivatali munka után, a kaszinó társalgója volt a legkedvesebb pihenő és szórakozó helye és ha a kicsinykedésen felülemelkedve, megtudtuk volna érteni az ő intencióit és terveit, ma egészen másképp állana kaszinónk sorsa is. — Belé avatkozott azonban a végzet és nem engedte neki megérni a nagyobb szomorúságot!

A cikkíró így ír: „A nagy mindenség sem a mi dicsőimuszainkra, sem a mi felajdulásainkra egyáltalán nem kíváncsi.”

Valamire „nem szorulni” és valamire „nem lenni kíváncsinak” két nagyon különböző dolog. Lehet, hogy nem szorulok pénzre vagy elismerésre, de még sem engedem azt el, mert engem illet. De ha nem vagyok rá kíváncsi, akkor nem törődöm vele, hogy megadják-e azt vagy sem? Ne örüljön hát a cikkíró ur Madáchnak, mert az ő mellette bizonyít, hanem csak azt magyarázza meg, milyen értelemben kell venni az Istennek helyes dicsőretét emberi részről: Ne úgy dicsőrd az Istent, mintha ő erre a te dicsőretedre rászorulna, hanem magadnak tartsd azt tisztesség és dicsőség gyanánt, ha valamit az ő dicsőségére végezhetesz. Mert te jobb léssz és nemesebb ezáltal.

Miért hagyta el a cikkíró ur Madách idézetének második részét? Mert nem nyilatkozott ebben az irányban is, hiszen éppen arra voltam kíváncsi: mi véleményben van e felől? Ez a dolognak a lényege. Tulajdonképpen azért írtam pár soros megjegyzésemet, hogy ezt elmondhassam, miután láttam, hogy cikkíró ur helytelen véleményt formált magának az Isten dicsőretéről, tudomására akartam hozni: miképpen értjük mi az Istennek helyesen felfogott dicsőretét?

De erre nézve egy szóval sem nyilatkozik, hanem azt fejtegeti és igen szépen, élvezetesen, könnyed stílussal magyarázza, hogy ő nem istentagadó. Aztán azt mondja, hogy én ellene ezt a népszerű vádat hangoztattam s evvel akartam őt a kevesebb judiciummal bíró közönség előtt rágalmozni.

Engedelmet kérek, én ezt egy szóval sem írtam! De nem is írhattam, miután az ő cikkében sincs egy szó sem az Isten létezéséről, hanem csak az ő dicsőretét tartja magasabb szempontból nevetségesnek. Tehát én sem állítottam, most sem állítom, hogy az a cikk istentagadó, hanem hogy az Isten dicsőretének okszerűségét tagadja, én pedig azt mutattam ki, hogy az Isten dicsőrete magasabb szempontból véce is okszerű.

Elismeréssel veszem tudomásul, hogy az Isten létét nem tagadja, de azt mondja róla, hogy nem ismeri, nem ismerheti föl a gyöngye emberi értelem azt, hogy mi az Isten a maga valóságában? Ezt ismét mind aláírom én is, de mi a kijelentett vallások hívei azt valljuk,

Magas nivóra emelkedett főgimnáziumunknak hosszú idő óta az igazgatótanács társelnöke, s ha igazságosak akarunk lenni, az intézet fellendítésének ő volt egyik hatalmas faktora és mindig gondos-éber atyai felügyeletet gyakorolt a főgimnázium élete, tudományos és hazafias működése és haladása felett.

Nem volt nemes irányu mozgalom városunkban és vármegyénkben, hol az ő tapintatos és bölcs beavatkozásának és iránymutató tetteinek hatását és eredményét ne észleltük volna.

Nem volt és nincs ember, ki őt ne szeretete volna és a tisztelet vagy közbecsülés csak egy pillanatig is megingott volna bárki részéről is kedves egyéniségével szemben.

Mindezek között azonban legnagyobb volt mint bíró. A szigorú törvényszakaszk között is mindig megtalálta azokat az érzelmi hurokat, melyek a bűnöst, vagy perverzített itélete előtt a lelki megnyugvásra készítették. Bizalomra gerjesztő, nem mesterséges, de természetből adományozott modorával még a megrögzött bűnöst is vallomásra bírta és a büntetés kiszabásánál mindenkor a legügyesebb határok között tudta alkalmazni azt a mértéket, mely az igazi büntető jogászt a megtorlás és a javulás feladatának sikeres megoldására vezeti.

Bíróházaiban és alárendelt hivatali alkalmazottai-ban nem a hatalmi túltengés szemüvegén néző alattvalókat ismerte, de a tisztársakat, mely irányzatával teremtette meg bírói testületünket, a melyben a kapesot a főnök iránt való szeretetből takadó kötelesség örömmel való teljesítése és az egészséges collegialis szellem s bírói tekintély virágzott ki helyiérdekű igazságszolgáltatásunk javára és dicsőre.

* * *

Most a koporsónál e nemes és értékes élet felett vonást húzott a halál. A jövő ismeretlen előttünk, de a multak eredményeit a jövő reményétől talán a halál vonása sem lesz képes elvágni és a mit nagy halottunk megépített rombadönteni. — Bennünket az idő talán még meg fog békíteni és vigasztalni, de nem egy családost és az előkelő rokonságot, kik a Kubinyi nemzetség nemesi törzsfájának egyik hatalmas ágát vesztették el az elhunytban.

Ravatala felett zokogjunk tehát mi is a családdal és rebegjünk buzgó imát az ő lelki nyugalmáért.

Adj Urunk neki csendes és zavartalan pihenést kedvesei mellett, nekünk pedig lelki megnyugvást, hogy áldhassuk az ő emlékét!

Komáromy István.

TÁRCZA.

KUBINYI ALADÁR.

1846—1910.

Egy értékes emberi élet messzevilágító mécse ismét kialudt!

Felsőkubinyi és demjénfalvi Kubinyi Aladár kir. curiai bíró, a rimaszombati kir. törvényszék elnöke hunyta le hosszú szenvedés után szemeit örök álomra, t. hó 22-én Rimaszombatban.

* * *

Nem volt az üres bombasztok és frázisok barátja, — hűalkodás sem lakozott jó lelkében, — idegen tollakkal sem szerette magát felékesíteni. — Ember volt, igazi puritán jellemű és értékes magyar ember, ki sok mindenféle emberi vonásban, különösen pedig észben, tudásban, ernyedetlen, és önzetlen egyedül a közjóra irányuló munkában magasan emelkedett ki közülünk.

Semmi, még a gög sem tudta hatalmába ejteni és meghódítani. Magas méltóságában és állásában megmaradt szíve utolsó dobbanásáig emberbarátnak, egy művelt gentrynek, ki hűséges öreg szolgálójával éppen olyan modorban diskurált és beszélt az élet örömeiről és bajairól, akárcsak bármelyik méltóságos collegájával.

Emlékét sérteném tehát meg, ha ravatala felett az ő életéhez és egyéniségéhez nem méltó szavakban fonám a megemlékezés borostyán leveleit a részvét e korszakjába. — És érdemeit nem az ő izlésének megtelelőleg, keresett dicsőimuszokba öntött virágos stílusban méltatnám.

Talán jobban ösmertem, mint igen sokan, mert gyakran volt alkalmam nagyon is fontos társadalmi kérdésekben is hallani döntő ítéletét és tanácsát kérni. Ilyen alkalmakkor a jószág és az őszinteség sugárzott bizalomra lebilincselő szelid szemeiből és az élet ismeretéből fakadó mély ítélőképesség vont redőt homlokára, melynek súlyát csak fokozta tartalmas és rövid véleménye és kijelentése. — Elmondhatom róla, hogy az ő véleményét és ítéletét már kár lett volna bármily fórumhoz is appellálni, mert ez mind érzelmi, mind pedig értelem tekintetben egy tiszta tükrör volt, melyben könnyű szemmel fedezte föl rögtön az ember a tiszta igazságot és esetleg a homályt terjesztő árnyékot.

Nem mondott soha se többet, se kevesebbet, mint

hogy ha mindent nem is, de valamit mégis csak tudunk az Istenről, azt, tudniillik, a mit eszünkkel következtethetünk, hiszen az ész is az Isten műve, lehetetlen hát, hogy valami tükröződése ne legyen benne az örök Igazságoknak. De meg a mint vannak a tudományban, művészetben, politikában vezérlő nagy emberek, a kiket korukra nézve az Isten ily irányu megnyilatkozásainak tarthatunk, úgy voltak és vannak a vallás legáltalánosabb terén is olyan nagy emberek, a kik saját törekvésük szentsége és az Isten különös lelki megnyilatkozásai révén többet tudtak az Istenről, mint mások és ezt elegendőleg be is bizonyították feddhetetlen jámbor életükkal, nagy szeretetükkal és rendkívüli tetteikkel. Nekünk mindez elég bizonyíték arra nézve, hogy ezeknek a kiváló nagy vallási alakoknak s elsősorban Jézus Krisztusnak tanításait az Istenről, mint Atyánkról és mindenek atyjáról elfogadjuk és a mit azonfelül nem tudunk az Istenről, azt majd ő reá magára bizzuk, hogy annak idején megértesse velünk. De élni, jó uram, végre is csak kell és mi élni akarunk, élni lelkileg, élni lelki nyugalomban s nem állandó kételkedésben e föld folytonos küzdelmei közt is, el nem feledkezve lelkünkől, annak nemesítéséről, fejlesztéséről, a mely csak akkor ér majd véget, ha lelkünk megtisztulva a földi élet salakjaitól, az Istennel fog majd örök csókban egyesülni.

Czikkiró uram, ezeket tudva, talán nem vádolna minket azzal, hogy „önkritika nélkül éljük le életünket, gyermekkorban szerzett egyoldalú benyomások rabjainként, nem gondolkodva, nem eszmélve . . . a kiknek kezében az arany is sárrá válik. A kiknek lelke nem képes magasabb szárnyalásra.” Erős vádak, nagyon erős vádak, tisztelt czikkiró uram! Meggondolta-e mit irt? Annyi ezer, meg ezer tisztességes, becsületes embert miért sérteget így velem együtt? Hiszen egyebet sem teszek immár 30 esztendő óta, a mikor emberi feladatom öntudatára jutottam, mint olvasok, kutatok; a nagy természettel szóval és írásban, de leginkább a valóságban foglalkozom; a vallás nagy kérdéseit mellette és ellene irt könyvekben, folyóiratokban, lapokban tanulmányozom, ezért érdekelt az ön czikke is, ezekről a nagy kérdésekről előlvasom, tanulmányozom és méltányolom az *ellenfél véleményét* is. És mégis: „Önkritika nélkül élem le életemet, gyermekkorban szerzett egyoldalú benyomások rabja vagyok, nem gondolkodom, nem eszmélék, . . . kezembem az arany is sárrá válik. Lelkem nem képes magasabb szárnyalásra.” Borzasztó elgondolni is!

Engedje meg itt kitejeznem azt is, hogy önnek vallástörténelmi rövid áttekintése, bár a stílusa igen szép, tartalmi szempontból igen fölületes és egyoldalú. Tessék mélyebben vizsgálódní, talál ott mást is nemesac haszonleső papokat, a kik maguk sem hiszik, a mit hirdetnek és csak pengő pénzben akarnak kamatocskákat ámitásaikért. Lehet, hogy az ókori világban ez így volt, lehet, hogy most is van több is, a ki emberi gyöngeségből hibákat követ el; de arról én biztosíthatom önt, hogy manapság a nagy többség meg van győződve arról, maga is hiszi azt, a mit tanít és újabb időben a meggyőződés ereje és tisztasága növekvőben van.

A másik oldalon van a haladók tábora. Hát ott nem emberek vannak-e? hiszi-e, hogy ott mindenki tiszta meggyőződésből jár? Hiszi-e, hogy az önök külfömben tisztelt táboraiban nincsenek-e olyanok, a kiket nem a magasabb szellem, de a kamatocskák érdekelnek? No én azt hiszem és tudom, hogy van hiba ott is elég! Ember az ember mindenütt és a legszellemibb törekvés táboraiban is sárba rántja őt az a megvetett test, a mely a földön életszükséglet nekünk.

Hanem azért nem mondom, hogy ne haladjunk, ne törekedjünk jobbak lenni, hogy nyugodjunk bele a dolgok mai folyásába. En sem nyugszom bele, a mint Ön sem. Önt hajtja az ismeretlen valami, engem hajt az az Isten, a kinek része a lelkem.

Nem fogadhatom el azt a vádat sem, hogy engem ravasz mesterek vagy bárki is vezet az emberek közül, mert szabad vallási életem van a szabad vizsgálódásról szóló elv alapján. Önök abban a nagy tévedésben vannak, hogy azt hiszik: a szabad vizsgálódás alapján csak az önök táborába lehet eljutni és az önök ellenfelei lelki kényszerítést szenvednek valakitől. Mi ellenkezőleg tudjuk a dolgot: önöket kényszeríti a tudományos divat és a felületes szép szólások az első benyomás alapján.

A mi azt illeti, hogy a keresztény vallás tanítása szerint az Istent lélekben és igazságban kell imádni, ezt is teljesen aláírom és vallom, de Krisztus evvel a szavával nem tiltja meg azt, hogy testtel is dicsérjük, imadjuk az Istent, csak arra utal, hogy ne elégedjünk meg a pusztá szóbeli vagy külső dicsérettel, hanem a mit mondunk vagy teszünk, azt mind lélekben és igazságban végezzük. Más helyen meg épen a külső cselekményekre utalva, a mit a farizeusok végeztek, így szólt: „Ezeket szükséges megtenni és amazokat el nem hagyni, mert Mózes székén ülnek az írástudók és farizeusok, a mit mondanak, tegyék meg, de az ő tetteiket ne utánozzátok.” Hát itt is hiába hivatkozik Krisztusra, mert míg az ember testből áll, addig a vallásnak is alkalmazkodnia kell a testi élet követelményeibe; ha majd a testünkön tudunk, akkor beszélhetünk a tiszta lélekről és igazságról. Azután meg, ha a fürdővíz nem tiszta, nem szoktuk avval együtt a benne levő gyereket is kiönteni, hanem hozunk tiszta vizet és szeretettel megmossuk a kis gyereket.

Ön kifogásolja a hókusz-pókuszokat és nagyon dörög azok ellen. De olvasott-e valaha olyan könyvet, a melyben a czeremóniák symbolikus jelentőségét komolyan magyarázzák? A ki a nagy nyilvánosságnak ír, attól megvárjuk, hogy mások szertartásait ne gunyolja ki.

De önöknek radikális feltogás kell, önök szakítani akarnak a régi világgal, úgy látom, a kereszténységgel is. Hát ezt nagyon sajnáljuk, hogy így van; ez azonban a maguk privát dolga. Önök tudják, van-e más jobb, megfelelőbb, a mit a megismert és századokon át kipróbált jónak helyébe tegyenek? Mi nem akarjuk önöket semmire kényszeríteni, sem kigunyolni meggyőződésükért. De hát engedjék meg nekünk is, hogy egy kisse még mi is éljünk és próbáljuk kifejtetni, a mit bírnak. Elég nagy a világ: megférünk egymás mellett!

Ön azt is mondja, hogy soha sem fogna tollat mások véleménye ellen! Mivel magyarázza meg hát azt,

hogy a lapjuk a multkor megtámadott egy katolikus főgimnáziumot azért, mert az az értesítőjében saját vallási elveit hirdette szüz Máriáról? Mondja csak: egy protestáns gimnáziumot szabad volna-e megtámadni azért, mert ott a reformációt dicsőítők? Ugy hiszem, sem a protestáns, sem a katolikus, nem megrovásra méltó azért, ha saját körében saját elveit hirdeti!

Ne vessék önök monopolium alá a haladást és a szabadság szeretetét, mert mi is akarjuk a haladást, mi is akarjuk a szabadságot. De mi a kereszténységgel akarjuk azt. Ne nézzenek le, ne kicsinyeljenek le bennünket azért, mert más uton járunk. Mi is becsüljük a tudományt, a természettudományokat is és ezek nem törték le bennünk a hitet, a vallást, a keresztény világnézetet; mert ezek egymás mellett szépen megférnek a mi lelkünkben, a mint megfértek Newton, Kepler, Ampère, Secchi, Pasteur és más szellemóriások lelkében, a kik a természettudományokat előbbre vitték. Ismerjük el, hogy köztünk is vannak törekvő nagy lelkek és ne riasszák el frázisok ismétlésével a közönséget a hívő, derék nagy emberek könyveinek olvasásától.

Ezt kívánjuk önöktől csak; egyebekben békességben lehetünk és vallhatjuk mi azt az Istent, a kinek ismeretére Jézus Krisztus tanított; önök azt az Istent, a kit maguk igyekeznek megismerni értelmükkel. Az önök feltogása szerint vett Isten minket nem elégít ki, mert önök *a nagy mindenséget, vagy a nagy mindenség építő mesterét valami öntudatlan vak erőnek képzelhetik*, ha az rendet nem hoz a világba és nem visel gondot teremtményeire. Isten még a verebekre is gondol Jézus szavai szerint, persze nem az ember föltogása értelmében, hanem isteni értelem magasabb szempontjából. Mi az Istent a világot kormányozó legfőbb értelemnek: Atyának ismerjük, a ki magasabb szempontok szerint gondot visel reánk, tehát nem tesz mindent a gyermek kívánsága szerint; hiszen a jó atya sem ad kést kis gyermeke kezébe; hanem a végén mindent jóra igazít.

Hogy fiataloknak mondtam önöket, bocsásna meg; nem akartam evvel sérteni, csak azt hittem, hogy csakugyan fiatalok, mert nekem is voltak fiatal koromban hasonló kételyeim, a melyek kinozták lelkemet, de tanulmányaim, kutatásaim, eszmélődéseim, elmélkedéseim folytán én már felülemelkedtem, túl vagyok az önök eszméin. Nem is csoda ez, hiszen az 5-ik X-hez közeledem. Ugy gondolom, később az önök lelkében is megérnek majd a most még élvezhetetlen eszmék.

Ezt ismét nem guny gyanánt mondom, hanem tisztán jó akaratból. Mert lássa, nagyon szép dolog ám az, ha valaki a társadalom mai zilált állapotában, a köznyomor jajai közt ráér a mezei egerek pusztulásáról magasarptü filozófiai elégiát írni; de nézze csak, ha ön minden kártékony állatról ilyen jó szívvel gondoskodik: mi lesz akkor azokkal a kis rovarokkal, a melyek a szőlőt tönkreteszik, vagy azokkal, a melyek ágyainkban éjeleinket teszik elviselhetetlenné? Mi lesz akkor, ha az ön tuladád jó szíve arra bir minden embert, hogy engedje át buzáját a mezei egérnek, szőlőjét a phyloxérának, vérét pedig egyéb szegény kis bogaraknak?! Kívánja ön ezeket?? Látja, hová, milyen absurdumba vezet az ön magasarptü filozófiája a mezei egerekről? Az ilyen eszméket még el kell tenni a melegre, hadd érjenek! Nonum prematur in annum — majd kilenez esztendő mulva adják ki! mondja Horacius.

Azután mi vagyunk az önzés filozófiájának legélesebb ellenzői, de annyi önzést megkívánunk az embertől, hogy a saját tájtáját pártolja legelőször; aztán, ha jut, adjon a többi teremtménynek is szeretetéből és bizony akármit mondjunk is a természet nagyságáról, azért a mi lelkünk többet ér, mint a legnagyobb hegyóriágok s a lélek a teremtés középpontja!

Béke velünk, tisztelt czikkiró ur! Ön is névtelen, én is. Ámbár ha a nevemre kíváncsi volna, nem titkolnám el azt. De nem a név a fő, hanem az igazság! Teljesítse tovább a haladás kezdeményezőjének nehéz és elismerésre méltó munkáját; avval hasznára lesz az emberiségnek, de a mi hibát lát az ellenfél oldalán, azt ne általánosítsa, ne foglalja mindjárt rendszerbe, mert mindnyájan hibázhatunk és a rendszer csak hosszas, beható, alapos és mély tanulmányozás után lehet kifogástalan s még akkor is van alóla kivétel. A tudomány pedig nem helyettesítheti a vallást soha, mert a tudomány más téren mozog, mint a vallás. A tudomány az ismeret, az ész dolga, a vallás pedig elsősorban a szív követelménye, a mely velünk születik, a mely alul nincs kibuvó: itt csak szeretni vagy gyűlölni lehet. Azért persze a vallás is rászorul az értelem rendező működésére, mert a nélkül hiába folyik szét a drága érzelem. Önök szépen irtak Thomsonról és a tudományok nagy haladásáról, közeli átváltozásáról. De tudja-e, mit tanulok én ebből? Azt, hogy a tudomány változó, bizonytalan valami, a melynek elméletei évtizedről-évtizedre átalakulnak. Ilyen bizonytalan, lényegében folyton átalakuló valamit nem választhatok lelkem iránytűjéül, hiszen akkor cél nélkül kellene kalandoznom a lét nagy óceánján! Pedig erre nem érünk rá, mert csak egy életünk van, nem lehet az étellel úgy bizonytalanra kísérletezni! Azután mi elfogulatlan hit és elfogulatlan tudomány után vágyakozunk.

Egyebekben lehetek az ön jóbarátja, de elveinek méltányos ellenfele. És most nyugodtan bocsátom ügyemet a legtöbb areopág: a közönség ítélete elé.

Szokatlan, vagy legalább is ritkaság, hogy a hírlapok saját érdekében egymással polemizáljanak és egymás ellen támadásokat intézenek. — Jól tudom, hogy a közönség az e fajta czikkeket igen mohón kapja és nehezen várja a folytatásukat. — De azt is tudom, hogy ez a reklámnak egyik hatalmas rugója s éppen ezen indokból ezt mindig kerültem és ha kiterhettek élle, jövőre is kerülni fogom.

Vannak azonban esetek, midőn ez elől ily irányelv mellett sem találhatok kitérőt. Ilyen a jelen eset is, a midőn a „Gömöri Ujság”-gal akaratlanul polemizálva kerültünk. Én ugyan abban a meggyőződésben vagyok, hogy itt nem a két lap, de két fél, vagy jobban mondva munkatárs vette fel egymás ellen a harcot.

Minthogy azonban a „Gömöri Ujság” multi számában a harcza már az én szerkesztői személyemet is belévtatva, bár azt tartják: „hallgatni arany”, még sem huzhatom meg magamat szó nélkül, az erősen felvértezett két ellenfél háta mögött. A „Gömöri Ujság” neheztel reánk, mert a „Kolera meg az egerek” című czikkére megjegyzést tettünk. Én e megjegyzésnek, helyesen közleménynek, semmi célzatosságot, vagy sértést nem tulajdonítottam, mert mindenkinek a meggyőződését tevéletben szeretem tartani. Helyt adtam pedig annak azért, mert a közhangulatból ítélve többen helytelenítették a nevezett közleményt. Válaszolni sem állott érdekemben és nem is volt szán-

dékom, mert vallási dolgokban, különösen nálunk, még az egér harcztól is tartózkodom. A „Gömöri Ujság” azonban multi czikkében erősen leezkézteti czikkiró munkatársunkat, továbbá nyíltan színt vallott és már vallási meggyőződési tére is lépett. Munkatársunkat tehát nem foszthattam meg azon jogától, hogy jelen válságának helyt ne engedjek, annál is inkább; mert én azt tartom, hogy a vallási meggyőződés minden felekezetenél oly erős, miszerint azt nem oly igénytelen helyi érdekű lapocskákkal, mint a mieink, de még egy világ lappal sem lehet megigatni s ha ellenkezőleg lenne, az szomorú dolog lenne.

E polemiből tehát semmi komoly baj nem származhatik. Mivel azonban a felekezetiességnek már bizonyos szelét éreztem, erre kijelentem, hogy az én kollégáim és jó barátaim, kik velem együtt sokáig dolgoztak lapunknál, ismernek, hogy ez irányban soha sem léptem félre és ily célokat nem szolgáltunk: a ki pedig ezt reánk akarja sütni, arra a türelmetlenség és hazugság bolyegét ütöm reá és azt a leghatározottabban visszautasítom. Éppen azért ki kell jelentenem, hogy az e fajta meggyanúsításoknak elejét vegyem, hogy egy e tárgyban katolikus embertől vett czikket már visszautasítottam; a szóbanforgó czikkeknak pedig azért adtam helyt, mert azok nem paptól, de még nem is katolikus, hanem vallásos protestáns ember tollából eredtek. — Ezek után még csak azt taláom különösnök és érthetetlennek, hogy a Budapesti hétfői ujság közleményének — mely lap antiklerikális irányzata mellett is erősen itéli el czikküket, szerzőjét is köztünk keresik.

Eddig és ennyi az én szereplésem, azzal a kijelentéssel, hogy több czikknek nem fogok helyt adni. Nem úgy azonban egy másik kérdéssel. Hallottunk panaszos hangokat, hogy ezen nem a mai korba illő és az Istenséget természeti és erőkkel helyettesítő kolerás tanokat már az iskolákba is kezdik bevinni. Ha tehát ez irányban cemerét panaszzal fognak hozzánk fordulni, sajnálom, annak helyt fog kelleni adnom.

Szerk.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete *dr. Kovács László* polgármester elnöklésével folyó hó 20-án közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőkön kívül jelen voltak: *Abonyi Pál, Baksay József, Boczkó Dániel, dr. Baksay Dezső, dr. Cziner Miksa, Ethegy Frigyes, Geduly Géza, Gróssinger Miksa, Holländer Lajos, dr. Institórisz Endre, Jacsó Pál, dr. Kármán Aladár, Lévai István, László János, Loisch Ödön, dr. Löcherer Tamás, Molnár József, Medveczky Sándor, id. Rábely Miklós, Soós Ferencz, Szomolnokj Antal, Szabó József (Kozma), Süteő István, Samarjay János, Singer S. Leo, Törköly József, dr. Veress Samu, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv.*

Első tárgyként a polgármester üdvözlő szavai után a városi képviselők választási ügye vététt elő. Az 1904. decz. 28-ikán választott képviselők mandátuma lejárván, 7—7 rendes, 4—4 póttag lesz választandó a folyó év végén. A választók jegyzékének megállapításával *Zachar Gusztáv* elnöklésével *Jacsó Pál* és *Soós Ferencz* bizottsági tagokat bízta meg a közgyűlés. A jegyzék elleni esetleges észrevételek tárgyalására a képv. testület *Molnár József* és *dr. Löcherer* Tamást küldötte ki s két tagot az alispán fog kinevezni.

A szegények intézetének 1910. évi jóváhagyott költségvetését s az 1911. évi költségelőirányzatot tudomásul vette a közgyűlés. — Ugyszintén azt is, hogy a megye jóváhagyta a 20 darab jéggyár részvény 2000 korona összegben való jegyzését, s hogy az építési szabályrendelet módosítását a törvényhatóság jóváhagyta. A szabályrendelet a kihirdetés napján lép életbe.

Az iparostanoncziskola felügyelőbizottsága tagjainak mandátuma lejárván, 3 évre szóló megbízással megválasztattak: *Zachar Gusztáv, Soós Ferencz, Komáromy Géza, id. Rábely Miklós, Kerekes Dezső, Varga Lajos, Králik József, Lévai Izsó, Percz Samu, Szabó József* mészáros, *dr. Szabó Károly* és *Stolcz Zsigmond*.

A tisztviselőtelep villanyvilágításra való berendzése költségeit: 1554 kor. 20 fillért — a közgyűlés utalványozta. A városi alkalmazottakra nézve kimondotta a képviselőtestületi közgyűlés, hogy illetményeik élvezetében betegség esetén is meghagyatnak 20 hétig.

A tisztviselőtelepen nyitandó új utca átvételére vonatkozó vagyon átruházási okirat bemutatattott. Ez tudomásul vétetett azzal, hogy külön ez ügyben összehívandó közgyűlésen fogják tárgyalni ezt. *Baksay Dezső* dr. e tárgynál felszólalt és a szabályozási terv elkészítését sürgette. A polgármester megnyugtató nyilatkozatot tett, hogy a szabályozási terv, melyre kötelezve van a város, elfog készülni.

A felveendő 2,500.000 koronás kölcsön ügye került ezután tárgyalásra. A polgármester előterjesztette, hogy az új villamos-telepre 540000 korona, a vízvezetékre és csatornázásra előreláthatólag 1000000 korona, a tervezett vonalakra 500000 korona, a vágóhíd újjáépítésére 140000 kor., a tisztviselőtelep mellett nyitandó új utcára, telekvételre 100000 korona, az utcaburkolásokra szintén tekintélyes összeg lesz szükséges, úgy hogy előrelátható 2,500.000 koronára lesz szükség. Az összegre a Pesti magyar kereskedelmi bank, a magyar jelzálog hitelbank és a Pesti hazai első takarékpénztár adtak be közös ajánlatot 4½%-os községi kötvényeket 96-os árfolyam mellett 50 év alatt 5.30-al vagy 60 év alatt 5.10-el törlesztés mellett. — *Dr. Baksay Dezső* melegen üdvözli a tanácsot és a polgármestert azon törekvésében, hogy ily nagyfontosságú városfejlesztési ügyben idejekorán gondoskodik az anyagi eszközökről. *Süteő István* is helyeshi, de a visszatizedés módozataira nézve szeretne tervezetet látni. *Molnár József* a város fejlesztése érdekében nélkülözhetetlennek tartja, hogy az egészségügyi és többi tervek megvalósíttassanak. A szükségeséget mindenkinek el kell ismernie, s most, mikor a kérdés aktuális, áldozatok árán is idejében kell gondoskodni az anyagi eszközökről. *dr. Cziner Miksa* szintén helyesléssel fogadja a városfejlesztés érdekében teendő lépéseket, s rámutatva arra, hogy építkezések és nagyobb szabásu munkálatok várhatók ugyan a jövőben a tervek szerint, de, féltő hogy nem lesz elég munkaerő. Ajánlja, hogy a vezetőség foglalkozzék állami segítségével való munkálakások építésének és munkások idetelepedésének eszméjével. Az indítványt általános helyesléssel és tetszéssel fogadták.

A közgyűlés megadta a polgármesternek a felhatalmazást, hogy kölcsönügyletre nézve 30 napon belül folytasson tárgyalást a pénzintézetekkel.

A halászlati jogbérleti szerződést a közgyűlés elfogadta; 12 évre, 25 korona évi bérért adják ki a halászlati jogot.

A kolera járványkórház berendezési költségeinek és az óvintézkedési költségeknek utalványozására a közgyűlés megadta a felhatalmazást a tanácsnak.

Végül a Diana-fürdő, a Gondúzó és a városház alatti pinczebérlet ügye intéztetett el. A Széchenyi-kerti

Diana fürdő és vendéglő bérleténél a képviselőtestület dr. Cziner Miksa, Molnár József és Medveczky Sándor egyértelmű felszólalása után humanusan és helyesen járt el, mikor a bérletösszeget leszállítva *Jellineknek*, kívül eddig meg voltak elégedve, újra kiadta a bérlet tárgyát. (Az eddigi 2350 korona helyett 1600 koronáért.) *Süteő* István ugyan ellenezte ezt, de a közgyűlés tekintetbe vette, hogy a gőzfürdő létesítése által a régi fürdő értéke jelentékenyen esőkent.

A közgyűlés ezzel véget ért.

A felfujt koleraeset.

Lapunk mult számában jeleztük rövid hirben, hogy egy asszony Likérről Korompára utazott, s miután előbb jóllakott gyümölcsescl, elrontotta gyomrát, s az uton hányt. Ezért városunkban visszatartották az állomáson, megvizsgálták az orvosok, s miután a kolera tüneteinek semmi nyomát nem találták, tovább küldték. Az állomásfőnök *fölös óvatosságból*, legjobb meggyőződése és nézete alapján értesítette a teledi, miskolczi, kassai és korompai állomást, hogy utjában kísérvék figyelemmel az illetőt. Nem is foglalkoznánk többet a dologgal, ha a „Miskolcz” és „Miskolczi Napló” című napilapok f. hó 16-ikán megjelent számukban szokatlanul különös hangon nem emlékeznének meg az esetről, s ahhoz olyan kommentárt nem fűznének, mely az ügyben teljesen szabályszerűen lelkiismeretesen s talán tulságosnak is mondható buzgalommal eljáró hatóságoknak méltán zokon eshetik.

A „Miskolcz” azt írja, hogy a rimaszombati hatóság egy koleragyanus (?) asszonyt továbbított Miskolczra, hogy ha az tényleg kolerás volna, ott lássák el a baját, s értesítést küldtek — nem a városi hatósághoz, hanem a miskolczi állomásfőnökséghez. Tisztelettel kérdezi a cikkkiró, hatóságokkal szemben kissé túresza, a magas piedestálról lenéző, sértő hangon: „Lehet-e ezt a bornirtságot keserű felháborodás nélkül nem (sic?) fogadni? ! Az utas vagy beteg volt, vagy nem! *Ha nem volt és ezt kétségtelenül megállapították* — bocsátották volna útjára szabadon és ne csinálták volna nálunk *felfordulást*. Ha pedig beteg volt — maga a távirat is mint koleragyanusról szólt (!?) , a kit meg kell figyelni, miért engedték el így és miért küldték hozzánk? !” Beszél azután a cikkk „felháborító slendriánságról” és türhetetlen állapotnak mondja azt, hogy Rimaszombat város hatósága nem tartotta szükségesnek, hogy táviratban értesítse a miskolczi hatóságot. Tovább aztán elmondja, hogy itt lekapcsoltatta az állomásfőnök a Jablonka Fülöpnt szálító kocsit és az asszonyt a városi és pályaorvossal megvizsgáltatta, de *ezek konstatálták, hogy nem kolerás, illetve mert nem tudták konstatálni*, hogy baja egyszerű gyomorrontásból származik e vagy koleragyanus esetről van szó, továbbították Miskolczra. Miskolczon aztán a tiszti orvos sem talált az asszonyon koleragyanus tünetet, de azért internálták öt néhány napra. Így szól a „Miskolcz”, telve a legszembeötlőbb ellenmondásokkal.

A „Miskolczi Napló” nyugodtabb hangon ír, közli nagyszerű és megbízható (!?) értesülését, hogy az itteni rendőrség telefonált Miskolczra a koleragyanus beteg utazásáról. Ez a megbízható értesülés módosult, hogy az itteni állomásfőnök táviratozott. Hangsúlyozza, hogy a hatóságnak tudnia kellett, hogy ha koleragyanus beteg utazik, azt visszatartani első kötelessége, s a kocsit le kell kapcsolatnia és fertőtleníteni. E helyett utnak indították a koleragyanus asszonyt és megtelefonálták: „Nesztek, küldünk hozzátok egy koleragyanus beteget.” A kommentár az, hogy ez „páratlan slendriánság”, s ebben Miskolcz székesfőváros lapja a „*vidéki hatóság felületességét*” látja.

Hát mi meg azt mondjuk erre, hogy ne beszéljen olyan fenhéjázóan az urak, kik az alább közlendő táviratból s magából a legegyszerűbb, mindennap előforduló esetből megállapíthatják, hogy a bornirtság, slendriánság és felületesség vádjja jobban illik az olyan hirszolgálatokra, a kik hibás információ alapján, szembeüő ellenmondásokkal közölnek a valósággal nem egyező és félremagyarázott dolgokat, ok nélkül kritizálnak, sértegetnek és felsőbbségük érzetében tullőnek a célón.

Mert lássuk, mi az eset. Jablonkán egyszerűen több gyümölcsöt evett, mint kellett volna, elrontotta a gyomrát és a vasuton hányt. Ezen processzus után nem lett volna semmi baj, ha a kalauz az utitársakkal együtt meg nem ijed és ők nem minősítik az esetet koleragyanus esetnek és nem értesítik az itteni főnököt arról. Schulhof Pál szabály és kötelességszerűen, feladata teljes tudatában lekapcsoltatta a vasuti kocsit, már előbb értesítette a régi és nagy gyakorlattal bíró s a kolerajárvány idején bőséges tapasztalatokat szerzett orvosokat: a vasuti orvosi tanácsadót: dr. Lichtscheint és a városi orvost dr. Szabót. Ezek az asszonyt a járványkórházba szállították, alaposan megvizsgálták és miután tisztán gyomorrontást talált és semmi cholera-gyanus tünetet nem találtak, szabadon engedték tovább utazni az asszonyt. Schulhof Pál állomásfőnök talán tulbuzgón, de mégis igen helyesen és okosan járt el, mikor a teledi, miskolczi, kassai és korompai állomásfőnököket értesítette a dologról, kérve őket, hogy érdeklődjének az eset iránt. A mi láрма és tulzott rémhír keletkezett a dologról, azt Miskolczon csinálták, sőt siettek ezt a semiséget a fővárosi lapokkal is közölni. A Schulhof Pál által küldött táviratot sikerült megszerezniünk, s szöszereint közöljük:

„Állomásfőnökség Feled, Miskolcz tiszai, Kassa, Korompa de Rimaszombat m. 320. F. Jablonka Fülöpne korompai lakos itt mint cholera-gyanus beteg a vonat személyzet által leadatott. A pályaorvos és hatósági orvos által megvizsgáltatván, *teljesen cholera-mentesnek* találtatott. Megbetegedését gyümölcs élvezet okozta és semmi ok az utas visszatartására ten nem forog. *Óintézkedésből* az utasnó elkülvitve a 8161., 7503., 1508. és 10 számu vonatokkal Korompára utazik. Kérem intézkedni, hogy az utas *utjában tovább megfigyeltessék* és az esetleg szükséges intézkedések megtéssenek. Az állomásfőnök: Schulhof.”

Most tessék ezekből józan észszel bornirtságot, slendriánságot vagy felületességet kisütni. Hatósági vizsgálat nem talált semmit, a vasuti kocsi főlös óvat-ságból lekapcsoltatott, fertőtlenítettet s az állomásfőnök szintén főlös óvatosságból — értesíti a főnököket, hogy

cholera-mentes egyénről vanszó, de ő maga (a főnök) ezélszerűnek tartja, ha érdeklődnek az állomásfőnökök az illető utas állapota iránt.

A „Miskolcz” és a „Miskolczi Napló” ugy látszik hozzá van szokva ahhoz, hogy a hatóságokat csak ugy kénye-kedve szerint lehardja, mi azonban nem hagyhatjuk szó és megjegyzés nélkül azt, hogy a mi hatóságunkat és különösen az ezen esetben teljesen szabályszerűen eljáró állomásfőnökünket Schulhof Pált, ki 30 év óta a társadalom közbecsülése és szeretete mellett kötelességtudással és pontos lelkiismeretességgel végzi hivatalos teendőit, alaptalan és sértő kritikával meghurcolják. Meg vagyunk győződve róla, hogy ezek után a közönség tudni fogja: mint kell vélekednie a nevezett lapok információiról és tárgyilagosságáról, s velünk együtt helyeselni fogja a közönség és az illetékes hatóságok is a történt intézkedéseket. Ha a nevezett lapok a közérdek és az események tárgyilagosa bíráói, kötelességüket ismerni fogják, s a meghurczolt hatóságnak és személyeknek az elégtételt megadják.

Színház.

Mezey színtársulata a közönség rokonszenvétől kísérve folytatja előadásait, följújtva vagy megismételve régi jobb darabokat s közbe-közbe egy két újdonság is kerül a repertoárra. Az előadások szépen fegyelmezetek, gondosak, csak egy esetben, szerdán nem volt meg a kellő fegyelem. A héten a következőket adták elő:

Szombaton, 17-én „Az obsitost” ismételték meg általános közkívánatra az első előadáshoz hasonló szereposztással. *Feledi* Boriska minden részletben tündöklő kedvességgel, páratlan rutinnal csillogó pajzán jókedvvel játszott és énekelt a nagyszámu közönség zajos tetszésnyilvánításai közt. A telt ház ki kitörő lelkes tapsviharral ünnepelte kedvenczét s két hatalmas virágcsokorral kedveskedett a művésznőnek. Mellette *Fátyol* Heddy igen kedves volt Málesika szerepében; *K-Thege* Emilia pedig kitünően alakította a nagyasszonyt. *Szőreghy*, *Márkus*, *Erneyei*, *Gáspár*, *Szöts* hivatásuk magaslatán állottak s a zeneszámok jól iskolázott összhangja nagyban növelte a hatást.

Vasárnap, 18-án Roda és Roesler bohózat újdonsága: „Csákó és kalap” került színre. A darab elég mulatságos, de kissé mesterkéltlen hosszura nyújtott a nyugdíjba vonulni akaró ezredes mulatságos fölsülése. Cselekménye kevésnek látszik és nincs jó csattanója. A színészek kifogástalanul játszottak, különösen *Markovics* Margit Laudiscune alakítása állott magas színvonalon, itt társadalmi szereplésben láttuk a kiváló tragika művészi gonddal kidolgozott előadását. *Fátyol* Heddy, mint mindig, a közönség kedvence lett bájos megjelenésével. *Papp* Erzsébet grófnője és *K-Thege* Emilia ezredes neje a gyakorlott színésznő kitünő alakítását árulta el. *Tombor* Olga, *M. Horvát* Ilona, *Harsányi* Lili is jól, ambícióval megteleitk kisebb szerepeikben. Az ezredest *Székelv* játszotta sok temperamentummal és ügyességgel, mindvégig uralkodva szerepén. *Gáspár* őrnagy alakítása is nagyon tetszett. *Szőreghy* finom tanulmánya látszott a vicenzai herczeg jelenítésén. *Vizi* jól adta a frieslandi herczeget. *Mezey* nyugalmazott altábornagy kitünő jellemalakítás volt. *Márkus* kutyamosója sok ambícióra vall, ugy *Faragó* rendőrkapitánya és *Szöts* kapitánya derék alakítás.

Hétfőn, 19-én „Luxemburg grófia” jött elő ez évadban utoljára Angela szerepében *Görög* Olgával, a ki teltnőbben temperamentumos volt, mint más alkalmakkor s *Fátyol* Heddyvel, *Szőreghy*-vel, *Gáspár*-ral sok babért és virágot aratott. A többiek játéka és a zene pompásan összhangzó volt s a derék karmesternek dícséretére vált.

Kedden, 20-án Rostand „Sasfiók” 5 felvonásos hosszú, szép versekben irt drámáját adták. Mezey 2 év előtti társulata is kétszer előadta már ezt a nagyszabásu, remek költői darabot, de most is telt házat vonzott s meg is érdemelte, mert sikerültebb volt a 2 év előttiéknél. A kis herczeg szimpatikus főszerepében *Markovics* Margit kitünő alakítását láttuk a drámái erőnek legnagyobb fokozásával és a megtört sasfiók végső vergődésének hü jellemzésével. Alakítása minden részén meglátszott a gondos tanulmány, a mely érzés, bensőség előadásán a magas, erőteljes művészi kvalitás. Ez a szerep volt a darab fénypontja, a mely sugarakat szórt a többiek előadásaira is. *Fátyol* Heddy, *K-Thege* Emilia, a ki Mária Lujzát adta s a kis *Lenkefy* Ilonka sok sikert és élénk tetszést arattak biztos, gondos alakításukkal. A férfiak is derék alakításit nyújtottak. Különösen elismerést érdemel a minden szerepében kiváló *Gáspár* Metternich jelenítése, *Erneyei* Flambeauja és *Szöts* vállalkozása, a ki a közben rosszul lett Szőreghy helyett átvette Ferencz császár szerepét. A darab hatalmasan igénybe vette a közönség figyelmét s az előadás jól lekötötte azt éjjelig. Felvonások közt a zenekar hozott változatosságot s enyhítette a sokáig igénybe vett figyelem szigorát.

Szerdán 21-én egy erősen reklámozott darabot adtak: „Szerelmes asszonyok” címmel. A 3 felvonásos operettet Raoul d’Auvergnac írta, fordította Zigány Árpád, zenéjét szerzette Domeniso Mouleone. Ezeket a neveket azért soroljuk föl, hogy elrettentő példát nyujtsanak arra nézve, hogy ilyen módon nem kell operettet írni, hacsak majd a jövő században nem lesz valamikor ilyen divat. Az egésznek se füle se farka, érthetetlen, összefüggéstelen cselekmények tartalmatlan egyvelege, még pikantéria sincs benne, csak egy két durva frivol megjegyzés. A zene is bizarr, élvezhetetlen, nem bilíneseli le az érdeklődést. Nem tudjuk, mire való, hacsak nem valami paródia? Felvonásoközökben a fegyelem igen laza lehetett, mert valami veszekedés, láрма hangjai hallatszottak a színpadról, a mi megróni való figyelmetlenség a közönség iránt. A színészek igyekeztek jól játszani. Legjobb volt a kis *Lenkefy* Ilonka bájos tündérke alakítása, *Görög* Olga hangja és temperamentuma szép csokrokkal fűszerezett sikert aratott, *Fátyol* Heddy, *Szőreghy*, *Gáspár*, *Székelv* mind igyekeztek a darabból valamit kihozni, de az róla az egyhangu ítélet, hogy *közkívánatra másodszor ne kerüljön színre*.

Csütörtökön, 22-ikén „A tanitónő” adták elő, Brédy Sándornak igazi tehetséggel megírt, érdekes falusi életképét, a melyről a kritika annak idején megjegyezte,

hogy tulzott színekkel fest és erős irányzatosság vonul végig rajta egy nemrég letúnt politikai irány társadalmi vezetői ellen. Az érdekes darabot nálunk már többször adták s Mezeyék is 2 évvel ezelőtt igen sikerülten. Most *Markovics* Margit adta a czimszerepet. Alakítása különösen ott ragyogott, a -hol a drámái helyzetek drámái erőt váltanak ki a kis tanitónőből. *Fátyol* Heddy jól adta a naiv kis kántorleányt. *K. Thege* Emilia nagyasszonya is jól felfogott alakítás volt. *Erneyei* pompásan jelenítette a gazdag falusi fiatal urat, a kit a komoly szerelem megjavít. *Gáspár* kitünő falusi gazda volt, mint 2 évvel ezelőtt, most is igazi elismerést és dícséretet érdemel. A tanitót jelesen játszta *Szőreghy*, érvényesítve a jellem komikus vonásait is. Az öreg pap *Mezey* alakításában, a káplán *Szöts*ében, a szolgabíró *Székelv*ében, a kántor *Márkus*ében sikerült szereplések voltak. Közönség nem volt nagyon tömőten, talán mert a darabot többször látták.

Pénteken, 23-án „A kis czukrost” ismételték meg, hasonló szereposztással, mint előbb. A czimszerepet most is *Lenkefy* Ilonka adta olyan bátran, biztosan, határozott tanulmánynyal és ügyességgel, hogy idősebb és képzetebb erőnek is becsületére vált volna. Határozott haladás tapasztalható a tehetséges kis naivánál, s az énekbetétek is jobban sikerültek, mert most mellőzte a nem hozzáillő frivol szöveget, s egy szép ujdalt énekelt, kétszer is megismételve a közönség tapsaitól, a melynek soraiból szép csokrot is kapott. *Szőreghy* kitünően alakított, *Gáspár*, *Szöts*, *Erneyei*, *Harsányi* Lili mind elismerést érdemelnek.

Szombaton, 24-én a „Muzsikus leány” kerül színre Feledi Boriskával.

A jövő heti műsor: *vasárnap*: „Muzsikus leány,” *hétfőn* „Obsitos” *Feled*ivel, *kedden* „Nebántsvirág” *Feledi* Boriska jutalomjátéka, *szerdán* „Kazárföldön” *Géczy*től, *csütörtökön* „Lili” *Szőreghy* jutalomjátéka s ezzel ugy látszik véget ér a színi évad.

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. *Gróf Serényi* Béla földművelésügyi miniszter e hét tolyamán még Putnokon időzött és ugyanott fogadta a kihallgatásra jelentkezetteket. Magas vendégei is voltak, mert f. hó 19-én *Kazy* államtitkár, *dr. Szomjas* miniszteri tanácsos és *Koós* miniszteri titkár látogatták meg putnoki otthonában.

Bornemissza László főispán f. hó 22-én Budapestről hazaérkezett.

Ugyancsak hazaérkezett *Lukács* Géza alispán is a befejezett fősorozásokról s átvette hivatala vezetését.

A bolgár király Gömörben. *Ferdinánd* bolgár király f. hó 22-én kíséretével *Poprád*-ról *Pusztamező*-re érkezett vadászatokra.

Halálozás. Az egész vármegyében — különösen városunkban és vidékén nagy fájdalommal és őszinte részvéttel veszik tudomásul a köz- és társadalmi életünket ért vesztesség hírért, hogy *Kubinyi* Aladár kuriai bíró, a kir. törvényszék köztisztvisletben és közszereteten állott érdemes elnöke f. hó 22-ikén 64 éves korában meghalt. A vonal alatti részben megemlékeziünk részletesen a kiváló férfiuról, itt csupán azt említjük fel, hogy az özvegy, szül. Damonkosi *Madarász Erzsébet*, a család többi tagjával együtt kiadott gyászjelentésen kívül a bíróság külön jelentést adott ki. A részvét általános.

A kir. törvényszék, járásbíróságok, ügyészség összes tisztviselőinek nevében egy nagy küldöttség jelent meg talpig feketében a bánatos özvegy előtt f. hó 24-ikén délelőt, *Kolbay* Sándor kir. táblai bíró vezette a küldöttséget, s ő volt a bíróság tájladalmának és a nagy vesztesség alkahnából érzett őszinte részvétenek meleg szavu tolmácsa. A gyászoló családot mélyen meghatotta a szívhöz szóló rövid beszéd. *Vármegye* küldöttségét *Bornemissza* László főispán és *Lukács* Géza alispán vezették, s a megyei közéletet is ért sulyos vesztesség lett őszinte, meleg hangon fejezték ki a törvényhatóság részvétét. — Az *egyház* fájdalmas részvétét *Gyürky* Pál főesperes, a *függináziუმ* dr. *Veress* Samu igazgató tolmácsolta mély gyászba öltözött küldöttségek élén. — A Kaszinó választmánya f. hó 23-ikán *Medveczky* Sándor igazgató elnöklésével ülést tartott, melyen a nagy vesztesség teletti fájdalmat Medveczky meleg hangon fejezte ki, s indítványára elhatározta a választmány, hogy a Kaszinó elhunyt elnökének: *Kubinyi* Aladárnak emléket és érdemeit megörökíti, a gyászoló özvegynél testületileg fejezi ki részvétét, a temetésen testületileg vesz részt s a ravatalra koszorut helyez. — Az *ügyvédi* kar küldötteit *Molnár* József elnök vezette s ő tolmácsolta a testület részvétét. — A *polgári olvasókör* részvétét *Kathona* Géza elnök vezetésével fejezte ki egy küldöttség, s a ravatalra koszorut helyezett.

A losonczy Kossuth-szobrot, *Holló* Barna szobrászművész földink kiváló alkotását f. hó 19-én leplezték le nagy ünnepségek között. A leleplezésen több képviselőtársa kíséretében résztvett *Kossuth* Ferencz is. Megjelent az ünnepségen *Holló* Barna az alkotó művész is, a kit lelkesen ünnepeltek.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatási miniszter *Páter* Károly nagysemlaki áll. elemi isk. tanitót a nagyveszverési állami elemi iskolához helyezte át.

Elismerés közigazgatásunkról. *Fülöp* kir. herczeg f. hó 22-én Kohárházán alispánunk előtt igen elismerőleg nyilatkozott közigazgatásunkról és különösen megdicsérte *Tomory* Gézát, a garami járás főszolgabíráját.

Nyugalomba vonuló állomásfőnök. *Ginovszky* Lajos volt teledi, most nagyrőczei máv. állomásfőnök, föellenőr 40 évi szolgálat után saját kérelmére f. évi november hó végével nyugalomba vonul. A széles körben általánosan kedvelt állomásfőnököt elismerés és közbecsülés kíséri nyugalmába.

Ügyészség vizsgálata. Dr. *Paksy* József kassai kir. főügyész f. hó 21-én városunkba érkezett és két napon át vizsgálta a kir. ügyészség ügykezelését. F. hó 24-én a főügyész elutazott.

Tiszti vizsga. Hf. *Rónay* Gyula, Rónay Gyula takarékpénztári könyvelő szorgalmas fia, ki most tüzerönkéntesi szolgálati évét töltötte be, Kassán a tiszti vizsgát kitünő sikerrel letette. Gratulálunk!

Szabadságidő. Saffrán Imre máv. pénztárnok, ki a szabadságon volt állomásfőnököt helyettesítette, f. hó 23-tól négy heti szabadságra utazott.

Dr. Sigmund József kórházi és gyermekmenyhelyi orvos szabadságideje letelvén — hazaérkezett s működését megkezdte.

Hercegi vadászat. Fülöp Coburg kir. herceg fia Lipót és veje Günter kir. hercegek mostan a Garamon vadásznak. A nagy vendégek, kikhez Ferdinánd bolgár király is már megérkezett, a pusztamezői gyönyörű vadászkastélyban laknak nagy kísérettel. Naponta járnak ki cserkészetre, melynek az eredménye f. hó 22-én a következő: Fülöp kir. herceg elejtett egy kapitális szarvas bikát 300 lépésről, sulya kizsigerelve 233 kgr., az agancsa 82 kgr. Egy fekete anyamedvét 200 lépésről, hossza 220 cm., sulya 122 kgr. Lipót herceg egy kapitális 14-es bikát, sulya 210 kgr., agancsa 79 kgr., egy erős 12-öst, sulya 180 kgr., agancsa 675 kgr. és egy őzbakot. Günter herceg egy 14-est, sulya 235 kgr., agancsa 66 kgr., egy 18-ast, sulya 140 kgr. A magas vendégek igen megvannak elégedve az ottani viszonyokkal és az idő is kedvező.

Elégtétel. A Rimaszombati Kerületi Munkás-biztosító Pénztár Igazgatósága f. hó 18-án Altmann Sámuel alulirott elnöklése mellett a „Népszavá”-ban közölt rut támadással szemben id. Rábely Miklósnak, az igazgatóság köztisztviselében álló elnökének fényes elégtételt adott. Elnök által az előzmények megismertetvén, Varga Lajos igazgatósági tag emelkedett szólásra és rövid bevezetés után egy indítványt terjesztett elő az igazgatóságnak, melyet az igazgatóság egyhangú lelkesedéssel magáévá tett és határozattá emelt. E határozattá vált indítványban az igazgatóság teljesen azonosítja magát a „Népszavá”-ban kifogásolt s egyhangulag hozott azon határozattal, melyet id. Rábely Miklós a társépítőkkel az igazgatóság megbízása alapján közölt. Helyesli az igazgatóság a bizalmas kisérőlevelek szétküldését is, s megragadja az alkalmat arra, hogy teljes elismerését, őszinte ragaszkodását és bizalmát fejezze ki id. Rábely Miklós személye és működése iránt. A munkások egészségügyi és jóléti érdekeit ki próbált erővel, puritán jellemmel, önzetlenül s köztiszttelet és közbeesülés mellett védő igazgatósági elnököt kéri, hogy az ügyeket eddigi meleg szeretettel és gondossággal vezesse tovább is. Az elnökkel szemben kifejezett teljes elismerés után az igazgatóság a Népszavában foglalt alaptalan, rut támadásokkal szemben napirendre tér s az elnökre és az igazgatóság munkatató és munkás tagjaira vonatkozó sértéseket teljes önzettel visszautasítja annyival inkább, mert komoly és határozott meggyőződése a pénztár igazgatóságának, hogy a tisztviselők szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatára vonatkozó egyhangú határozatát a pénztár intézménye érdekében hozta. A gyűlésbe aztán meghívott id. Rábely Miklóst Varga Lajos meleg szavakkal üdvözölte, az igazgatóság nagyrabecsüléséről, tiszteletéről és ragaszkodásáról biztosította. — Ezután az orvosok egyezségi ügyében leküldött országos pénztári megkeresést terjesztette elő Molnár Lajos igazgató. A tervezetnek a legközelebbi igazgatósági ülésen való tárgyalását határozták el, addig pedig az elnök, igazgató, Varga Lajos és Pálffy István igazgatósági tag megbíztattak a tervezet tanulmányozásával, s a főorvos meghallgatása után javaslatot terjesztenek az igazgatóság ülése elé. Még a tisztviselők külön díjazás iránt beadott kérelmének adott elvileg helyet az igazgatóság, s a kiviteltre nézve az elnökségtől vár javaslatot. Ezzel az üléssal az elnök zájoss éltetésével véget ért.

A gömöri ág. ev. egyházmegye értekezlete. Az értekezletet a leköszönés folytán megüresedett tiszti állások betöltésénél a jelölések lehető egyöntetű megállapítása céljából többek felkérésére Pósch Gyula, a rozsnói egyház felügyelője a f. hó 21-ére Rozsnóra hívte össze. Az értekezlet elnökévé Pósch Gyula választott meg. Főesperesnek, Kubinyi Géza ajánlatára a régi főesperest: Terray Gyulát egyhangú lelkesedéssel újra jelölték. Az esperességi felügyelői állásra Szentistváni Árpád ajánlja a régi felügyelőt, Szontag Andort, a jolsvai kerület volt országgyűlési képviselőjét. Szontag Andor azon indoklással, hogy a dobsinai esperes gyűlés az ő állásfoglalása ellen nyilatkozott, a felölést nem fogadja el, hanem ajánlja Hevesy Bertalant és Pósch Gyulát. Pósch Gyula arra való tekintettel, hogy az esperességben eltöltött rövid idő alatt még alkotásra nem nyílt alkalm, a jelölést nem vállalja. Hevesy Bertalan szintén elhárította magát a szép kitüntetés, hanem ajánlatára az értekezlet egyhangú nagy lelkesedéssel Kubinyi Géza országgyűlési képviselőt jelölte a felügyelői tisztségre. Az első alesperesi állásra egyhangulag Bartholomaidesz László volt alesperest, esetenkénti lelkészt jelölték. A második alesperesi állásra Szentistváni Árpád Kármán István nandrási lelkészt ajánlja, a kit már a ratkói esperességi gyűlés helyettesített; Kubinyi Géza ezzel szemben Hoznek Lajos nagyrőcei lelkészt ajánlotta, a kit az értekezlet szintén egyhangú nagy lelkesedéssel jelölt a második alesperesi tisztségre. Az értekezlet után a kaszinóban közös ebéd volt, a hol számos felköszöntő hangzott el. B—H.

Tanító gyűlés. A gömörmezei tanító-egyesületnek a tervezett internátus létesítése céljából kiküldött nagybizottsága gyűlésezett városunkban f. hó 21-én. Ugy halljuk, hogy a gyűlés igen ellentétes hangulat uralgott, azon kérdés körül, hogy az internátus Rimaszombaton vagy pedig Rozsnón létesíttessék-e. Helyszűke miatt csak jövő számunkban fogunk e kérdéssel bővebben foglalkozni.

Baleset. Dr. Stojkovic Emil várgedei birtokos városunkban járó gimnázista fia mult kedden a főgimnázium udvarán játékközben elesett oly szerencsétlenül, hogy karját törte. A fúcska már jobban van.

Halálos égés. Tornaján f. hó 19-én a mezőn az őrző cigány kis kolibája meggyuladt. Horváth Laci és Csipori Ilona 2-2 éves két kis gyermek odaégett. Sztankó Mátyás kukoriczapasztor, kimenteni akarta a gyermekeket, súlyos égési sebeket szenvedett és Csipori Gyula 4 éves kis gyermek szintén. A két sebesültet f. hó 21-én a kórházba szállították.

Népszámlálási értekezlet. Lukács Géza alispán tegnap a jbbi főszolgabírókkal és v. polgármesterekkel értekezletet tartott, a f. év végén megrendendő országos népszámlálás körül felmerülő végrehajtási módokat megállapítása céljából.

Gyanus haláleset. Murányhosszuréten f. hó 19-ikén özv. Probesó Andrásné gyanus körülmények közt halt meg, miért is a bíróság elrendelte a hulla felboncolását. Ez f. hó 21-ikén meg is történt, de a vélemény még nem tudható.

Megszurt cigány. Feleden f. 18-án Balogh Gyula cigánylegényt Varga Pista melibeszúrta, úgy hogy a súlyosan sérültet 19-én a kórházba szállították. **Szerencsétlenség a gépnél.** Biri József taji 18 éves fiatal legény f. hó 20-án fűrészelni akart, s a gép szíjait átakarta helyezni; a szíj odakapta karját és elszakította. A nyomorékká vált legényt behozták a kórházba.

Késelés. Lubényben f. hó 21-ikén éjjel Adamovits József, valószínűleg ittas állapotban Topics András bányamunkást egy nagy késsel hátbaszurta s rajta életveszélyes sérülést ejtett.

Házvezetőnőnek

ajánlkozik egy középkorú, özvegy magános nő, ki igen jól főz és a háztartás minden ágazatában otthonos. Czim megtudható e lap kiadói hivatalában.

Új üzlet megnyitás!

Tisztelettel hozom az igen tisztelt hölgyközönség tudomására, miszerint **női-kalap üzletemet** folyó évi október hó 1-én nyitom meg.

Elvem nem díszkedni, hanem kérni az igen tisztelt hölgyközönséget a legújabb divatu női kalapjaim megtekintésére.

Lakásom: Rózsa-utca és Szentpétery-utca sarok, **Zvikker-féle ház.** Tisztelettel

Özv. Erdélyi Jánosné.

Kárpitos, paplanos munkák

legelőbb beszerzési forrása

IZSÁK SÁNDORNAL.

Rimaszombat, Koháry-u. 27.

„Pölgári Olvasókör” közelében. 12—

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvétetik.

Rendkívüli árleszállítás.

Házassulandók figyelmébe!

Jegygyűrűk és nászajándék-tárgyak előnyösen beszerezhetők részletfizetésre is 12—

TIGERMAN ADOLF

órászmester és ékszerésznél Rimaszombat.

Kiadó, esetleg eladó ház!

Rimpart-utca 21. számú ház azonnal kiadó, esetleg szabad kézből eladó. Értekezhetni ugyanott.

A járványos időszakra való tekintettel alólirott

ajánlja a nagyérdemű közönségnek villanyerőre berendezett **szikvizgyárát**, hol tisztán kezelt, **bakterimmentes szódavíz** a nap bármely szakában jutányos áron kapható.

Kéval Ignác. (Rimaszombat Széchy-utca).

Hirdetmény.

A „Rimaszécsi Hitelszövetkezet” igazgatósága közhírré tévén a társaságnak folyó évi aug. 21-én közgyűléseleg elhatározott feloszlását, a társaság hitelezőit felhívja, hogy a hitelszövetkezet elleni követeléseiket jelen hirdetménynek e helyen történt harmadszori közzétételétől számított hat hó eltelté előtt az 1875. évi 37 t.-cz. 252. §-ában foglalt követelménynek terhe alatt érvényesítsék.

Rimaszécs, 1910. szeptember 8-án.

3—3

Az Igazgatóság.

Átadó üzlethelyiség.

Erzsébet-tér 9. sz. alatt a volt **Seidner Géza-féle bazár** átadó. — **Czim:** a kiadói hivatalban.

Versenyárgyalási hirdetmény.

4293. szám. Rimaszombat városa a folyó évben elkészítendő 1100 négyzetméter fejkő és 740 négyzetméter idomított kőburkolatra versenyárgyalást hirdet. Ajánlatok minta beküldése mellett bazalt vagy trahit kővel tehetők, s az árak négyzetméterenként adandók meg. Az ajánlatok beadásának határideje **f. évi október hó 3-ika.** A közelebbi feltételek a város mérnökötől tudható meg.

Rimaszombat, 1910. szeptember hó 22.

Dr. Kovács László, polgármester.

Hirdetmény.

386. szám. Alulirott círsági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ennell közhírré teszi, hogy a nagyrőcei kir. járásbírósnak 1910. évi Sp. I. 3043 számú végzése következtében Dr. Vieszt Károly ügyvéd által képviselt Nagyrőcei Takarékpénztár javára 70 kor. s jár. erejéig 1910. évi június hó 26-án fogatnosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 740 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szarvasmarha, lovak, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyrőcei kir. járásbírósnak 1910. évi V. 290/1. számú végzése folytán 70 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi január hó 14-ik napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 80 kor. 40 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Garamfőn **1910. évi szeptember hó 30-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ennell oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Kelt Nagyrőce, 1910. évi szeptember hó 13-án.

Holló Arzen, kir. bir. végrehajtó.

Aláírási felhívás

a várgedei szénsavas és vastartalmu fürdő részvénytársaság részvényeinek jegyzésére.

1. **A vállalat tárgya:** „Várgedei Szénsavas és Vastartalmu Fürdő Részvénytársaság” czég alatt alakítandó részvénytársaság Rimaszombat székhely. yel.

A társaság határozatlan időtartamra alakul.

Czélja, a várgedei fürdő-telep, valamint a hozzá tartozó ingatlanok és az azokból fakadó „Valéria”-forrás vizének megvétele, ugyszintén a fürdő-telep kibővítéséhez szükséges földvásárlás, ezeknek a mai kor igényeinek megfelelő tervszerinti beépítése, a fürdő üzemben tartása, fellendítése és végül a „Valéria”-forrás vizének forgalomba való hozatala.

2. **Az alaptőke 300000 korona,** mely 1500 darab egyenként 200 korona névértékű és bemutatásra szóló részvény kibocsátása által szereztetik be.

A részvények befizetése akként történik, hogy minden egyes részvény 10%-a, azaz részvényenként 20 korona az aláírástól számított 14 napon belül a „Rimaszombati Takarékpénztár”, a „Gömörmezei népi és iparbank”, a „Gömörmezei Takarékpénztár és hitelbank” vagy a „Rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank” rimaszombati czégnél, 20%-a, azaz részvényenként 40 korona 1910. évi október hó 15-ig ugyanezen intézetek bármelyikénél fizetendő be készpénzben, ugyancsak az aláíráskor szervezési és előmunkalati költségekre részvényenként 2 korona szintén ezen intézeteknél készpénzben befizetendő; a hátralékos 70% befizetésének módjait az alapítandó részvénytársaság közgyűlése fogja meghatározni.

3. **Az aláírás zárídeje 1910. évi október hó 15.**

4. Az alapítók fentartják maguknak és a részvényeseknek a netalán kibocsátandó újabb részvényekre vonatkozó elővételi jogot és azt, hogy a kereskedelmi törvény 183-ik §-a alapján az első igazgatóságot 3 évre kinevezhessék.

Kelt Rimaszombaton, 1910. augusztus 25.

A z a l a p í t ó k:

Dr. Mesko Miklós s. k.,
várm. t. főorvos.

Kubinyi Ferenc s. k.,
vm. t. főügyész.

Dr. Bleier Leó s. k.,
kőorvos.

Dr. Kármán Aladár s. k.,
a ker. munkásbiztosító-pénztár főorvosa.

Dr. Büchler Gyula s. k.,
orvos.

Lóvai Izó s. k.,
könyv- és papírkereskedő.

Dr. Löcherer Tamás s. k.,
várm. közkórházi igazgató.

Dr. Kovács László s. k.,
polgármester.

Dr. Stojkovic Emil s. k.,
földbirtokos.

Dr. Krausz Gyula s. k.,
ügyvéd.

Braun Zsigmond s. k.,
„Rimaszombati keresk. és közgazd.

bank r.-t.” igazgatója.

Dr. Lichtschein Adolf s. k.,
m. kir. államvasutak orvosi tanácsadója.

Dr. Fodor Béla s. k.,
járás t. orvos.

Dr. Zehery István s. k.,
kir. törvényszéki orvos.

Dr. Szabó Károly s. k.,
városi t. orvos.

Benyó László s. k.,
magánzó.

Kohn Albert s. k.,
tákrereskedő, fürdőtulajdonos.

Aláírási izek találhatók egyelőre az alapítóknál és a fenti pénzüzeteknél.